

Калюжна Тетяна,
кандидат філософських наук,
Інститут педагогічної освіти і
освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ОСВІТІ ДОРΟΣЛИХ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ

Цифровізація освітнього процесу є одним із ключових чинників модернізації сучасної системи освіти дорослих. У контексті післядипломної педагогічної підготовки вона набуває особливого значення, адже забезпечує формування нових компетентностей, необхідних для ефективної професійної діяльності.

Метою дослідження є аналіз викликів та перспектив цифрових трансформацій у сфері післядипломної освіти педагогів.

Цифрова трансформація визначається як системне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у всі етапи освітнього процесу. Освіта дорослих характеризується практичною спрямованістю, гнучкістю та орієнтацією на професійний розвиток, що зумовлює потребу у високому рівні цифрової компетентності педагогів. Цифрові навички стають базовим елементом професійної майстерності, а їх розвиток – необхідною умовою успішної інтеграції у сучасне освітнє середовище.

Процес цифровізації освіти дорослих супроводжується низкою викликів, а саме: *компетентнісні* – недостатній рівень цифрових навичок у значної частини педагогічного персоналу; *технічні* – обмежений доступ до сучасних технологій та слабка інфраструктурна база освітніх закладів; *психологічні* – невпевненість перед опануванням новими інструментами та технологіями; *організаційні* – відсутність системної підтримки, окремих методичних рекомендацій та стратегій цифрової інтеграції.

Не зважаючи на труднощі, цифровізація відкриває широкі перспективи для розвитку післядипломної освіти дорослих:

- використання цифрових платформ забезпечує інтерактивність та підвищує якість навчання;
- розширюється доступ до освітніх ресурсів незалежно від географічного розташування;
- формуються нові моделі післядипломної освіти – мікрокурси, онлайн-академії, змішане навчання;
- зростає мотивація педагогів до педагогічної діяльності завдяки інноваційним методам та персоналізованим траєкторіям навчання.

У практиці післядипломної освіти дедалі частіше застосовуються цифрові платформи Moodle, Google Classroom, Zoom та інші для організації навчального процесу, також поширеними є онлайн-курси підвищення кваліфікації педагогів. Широкі можливості для самоосвіти надають електронні бібліотеки та різноманітні освітні ресурси. Успішні кейси цифрової перепідготовки педагогів у різних країнах, демонструють ефективність інтеграції технологій.

Отже, можемо зробити висновок, що цифровізація освіти дорослих є невідворотним процесом, що відкриває нові можливості для розвитку післядипломної педагогічної підготовки. Основними викликами залишаються компетентнісні, технічні, психологічні та організаційні бар'єри. Водночас перспективи цифрової трансформації полягають у створенні гнучкої, доступної та якісної системи підготовки педагогів. Для успішної реалізації цього процесу необхідно інвестувати у розвиток цифрових навичок, забезпечити належну інфраструктуру та надати системну підтримку педагогам в освіті дорослих.